

HÀNH TRÌNH VỀ QUÊ HUẾ

Nguyễn Viết Đình, 2019

Huế mưa

Huế hững hờ đón người lữ khách bằng một hợp tấu khúc với cung bậc tuyệt vời của gió mưa, sấm sét, của hơi lạnh mùa đông.

Giọng thiên nhạc dấy lên cảm giác hoài niệm về một thời vàng son dĩ vãng.

Tấu khúc có lúc thiết tha, có khi cuồng nộ bùng bùng theo bản trường ca mưa Huế kéo dài tưởng chừng như bất tận.

Đâu đây, tiếng tí tách của giọt nước rơi từ mái hiên.

Giọt buồn từ vòm cây nhỏ xuống mặt đường. Nước thấm sâu vào tường thành xanh rêu.

Tôi cảm nhận mình đang bước vào một khung trời chập chùng mưa bão. Lòng bất chợt ngã nghiêng giữa cơn gió mùa đông.

Tấu khúc đột nhiên chuyển cung trầm buồn, như thể đó là một lời nhắn gửi âm thầm cho những tâm hồn yêu thương Huế.

Thành phố đang lênh láng nước. Gió mưa làm chủ khung trời! Đó là hình ảnh đầu tiên của buổi trùng phùng với Huế.

Từ phi trường Phú Bài về nội thành nhà xây san sát, cái trời cái sực.

Đâu đó chen vào những biệt thự kín cổng cao tường. Không còn đồng ruộng trống hoang như thời trước 1975 nữa.

Xe qua cầu An Cựu, bên phải là chợ, xưa là nơi thân quen, nay thấy xa lạ. Tôi ngỡ ngàng không nhận ra ngay. Nhà phố xếp hàng hai

bên. Có cả khách sạn hạng sang và các nhà cao tầng.

Tôi mừng như bắt được vàng khi thấy trước mặt là cầu Trường Tiền thân quen. Ít ra cũng còn điểm tựa để bám víu giữa quê xưa, giờ đã xa lạ vô cùng.

Taxi rẽ phải vào đường Lê Lợi, chạy dọc sông Hương một đoạn ngắn. Rẽ phải một lần nữa là tới Morin hotel, phía bên trái trên đường Đội Cung.

Xe vừa đỗ, phục vụ đã nhanh nhẹn chạy tới mở cửa chào hỏi, rồi chuyển hành lý vào trong. Các cô tiếp tân trang phục áo dài tím, phong cách xinh đẹp từ diện mạo, tiếng nói, đến điệu cười đã đánh tan cảm giác xa lạ trong lòng du khách khi vừa đặt chân về thăm phố cũ.

Phòng tiêu chuẩn đặt trước qua mạng, nên chỉ chưa đầy 5 phút thủ tục hoàn tất. Du khách được hướng dẫn nhận phòng trên lầu 8. Phòng có tầm nhìn ra cầu Trường Tiền và sông Hương trước mặt, lúc này đang ướt đẫm mưa.

Trời vẫn nhỏ giọt buồn. Theo tiên đoán, trời còn mưa dai dẳng nhiều ngày. Bão đang rình rập đâu đó ngoài biển Đông. Mới 3-4 giờ chiều, trời đã âm u mong ngóng đêm về. Tôi lấy dù khách sạn đội mưa mà đi... Đi để làm quen với phố phường và để ra mắt Huế: **"Chào Huế thân thương, tôi mới trở về!"**

Lần theo chỉ dẫn, chiều nay nhất định tôi phải ghé thăm một người đặc biệt, chủ nhân quán bún bò nổi tiếng đất thần kinh. Nói là vậy, tôi đâu có quen chủ quán. Tôi cũng chẳng muốn thăm ông ta làm gì. Điểm chính là tôi chỉ muốn tìm hiểu thương hiệu bún bò nổi tiếng của ông ta mà thôi.

Từ khách sạn rẽ phải, rồi trái, lại rẽ phải lần nữa, tôi âm thầm đi trong mưa với niềm cảm xúc buồn vui.

Trời lại mưa như thác đổ. Chỗ nào cũng sũng nước.

Cuối cùng rồi cũng tới nơi. Cửa hiệu bún bò rành rành ra đây, nhưng sao cửa đóng then cài? Đập cửa.

Tiếng vọng từ trong: “5 giờ mới mở!” Đồng hồ mới chỉ 4 giờ. Dân Huế làm ăn kỳ cục quá! 5 giờ chiều mới mở hàng thì bán cho ma à?

Nhưng không, họ vẫn giữ tác phong trường giả của con dân đất kinh kỳ. Tiền cần thật, nhưng chúng tôi vẫn có lễ thói riêng. Quý vị phải theo chúng tôi, nếu muốn thưởng thức đặc sản đúng nghĩa. Tiếng nói còn vọng ra: “**Nếu muốn ăn sớm, có vài cửa hàng đầu phố!**”

Dù sao cũng phải cảm ơn lòng hiếu khách thừa thãi của chủ nhân. Bụng đói meo, sao chờ vơi đợi được nữa. Thời gian trôi qua nhanh, không đợi một ai.

Trong đời nếu muốn làm gì, thì làm ngay. Đừng trù chừ, sẽ hối tiếc về sau.

Nói vậy, nhưng tôi không phải là người theo chủ nghĩa hiện sinh của Jean Paul Sartre, đã một thời rộ lên lối sống bất cần đời.

Thanh niên, sinh viên miền Nam khoảng năm 1958-1970 tóc dài ngang vai, quần jean bó, áo chemise sắc tay bạc màu. Miệng phì phèo thuốc lá, họ thường la cà các quán cà phê, quán rượu, mơ màng theo giòng nhạc ngoại của Sylvie Vartan, Françoise Hardy...

Văn chương miền Nam cũng chạy theo một thời thượng. Hết dịch thuật đến khảo luận các tác phẩm của Sartre và đồ đệ. Nhiều sáng tác theo phong cách này được giới độc giả miền Nam nồng nhiệt đón nhận. Đâu đó được vài năm phong trào hiện sinh này cũng tàn theo tháng ngày.

Nhưng giờ này, phút này, không biết tại sao tôi lại là kẻ theo chủ nghĩa hiện sinh cuồng tín!

Bún bò ơi, bún bò! Ta phải tìm “**mi**” để trao đổi với “**mi**” về văn chương ẩm thực truyền thống. Ta muốn làm bạn với “**mi**” ngay bây chừ. Ta không muốn đợi nữa. Cuộc đời là một chuỗi những năm chờ, tháng đợi. Cuối cùng tóc đã phai màu. Rồi ta được gì? Có-không. Câu trả lời tùy thuộc từng người với tầm nhìn khác biệt.

Riêng tôi, có! Tô bún bò! Tôi phải có tô bún bò trong chiều đông lạnh giá hôm nay! Tôi phải sống với nó trong giờ phút hiện sinh gió bay mưa tạt này. Tôi phải theo đúng tư duy của

triết gia Sartre, như một đồ đệ trung thành. Hoan hô chủ nghĩa hiện sinh! Hoan hô bún bò Huế Đành men theo lễ đường tìm quán bún khác.

Thật chán mớ đời! Quán này cũng mới sửa soạn kê đồ đạc. Nhanh lắm cũng trên nửa giờ nữa mới khai trương.

Loay hoay lui tới, tình cờ tôi khám phá ra một cửa hàng nhỏ đang đầy thực khách địa phương. Mừng quá, tôi vội sà vào.

Một bát bánh canh tôm cua nóng hổi, trên rắc chút hành lá. Thêm chút tiêu, chanh ớt. Canh nóng, bánh dẻo, thơm mùi biển cả là một tác phẩm tuyệt vời trong nghệ thuật ẩm thực đường phố. Món ăn dân dã, rẻ tiền mà ngon. Hèn chi quán lúc này khách ra vào nườm nượp. Hầu như toàn là khách quen. Nếu muốn ăn no, thực khách phải dùng ít nhất là 2-3 tô. Ở đây tô (**bát**) bánh canh rất nhỏ, chỉ to hơn tô cơm một chút.

Dân Huế có khác. Ăn uống kiểu cách chi lạ. Ăn mà như thưởng thức hương hoa. Món ăn cầu kỳ, mỗi thứ một chút. Lâu lắm tôi mới được ăn món bánh canh đường phố nồng nàn hương vị ngọt bùi tôm cua, đặc sản còn Hén hay Thuận An?

Xong, trở lại điệp khúc bún bò. Thực khách đã lác đác tới lui. Một tô đặc biệt là điểm nhấn trong bản trường ca gió mưa vào những ngày cuối đông cận Tết.

Cũng là bún bột gạo trắng, giò heo, thịt bò. Thêm gân, huyết, chả nếu muốn làm sang. Cộng hành, ngò, chanh ớt. Một chút tiêu cho ấm lòng. Đặc biệt nước lèo thơm mùi sả, vị ngọt của xương và chút vàng đỏ màu mè điểm tô cuộc đời.

Thế là tác phẩm trình làng. Như một cô gái xuân thì bước lên sân khấu kịch, hay bước vào cuộc đời thật. Khen chê, hay dở tùy lúc, tùy người. Trời mới năm sáu giờ, màn đêm đã kéo về. Cộng thêm mưa khuya, gió lạnh. Không còn chi cho du khách phải nán ná thêm nữa, ngoài việc trở về khách sạn.

Vẫn nụ cười và câu chào giọng Huế lễ độ từ phòng tiếp tân và lời dặn dò về địa điểm ăn sáng.

Mở cửa để gió mưa lùa vào từ ban công, tôi ngồi co ro lặng ngắm cầu Trường Tiền thấp thoáng trong đêm. Sông Hương tím đen, bỗng bênh nước lũ. Thả hồn theo giòng nhạc phát hành từ năm 1959, khi tôi còn học đệ tam: “Ngoài hiên mưa rơi rơi. Lòng ta như chơi vui. Người ơi! Nước mắt hoen mi rồi. Đừng khóc trong đêm mưa. Đừng than trong câu ca...”

Nghe đi nghe lại chục lần trong đêm mưa lạnh, ngoại trừ ly rượu nhạt, uống suông một mình. Buồn muốn ngất!

Nhưng kìa! Có tiếng gì lạ? Tôi giật mình nghe đâu đó hình như là tiếng hú, tiếng than, tiếng rên, tiếng khóc cuốn theo luồng gió đập nhẹ vào cửa kính, chờn vờn trên lan can, đu đưa trên mái ngói, rồi mát hút vào hư vô.

Hơi lạnh từ đâu ập vào phòng, ử vào người khiến tôi rùng mình. Cảm giác hoang mang chen lẫn hình ảnh kinh hoàng của biển cổ Tết Mậu Thân năm nào. Hiện tượng vừa rồi làm sao giải thích?

Tôi thiếp đi lúc nào không hay. Trong giấc mơ cảnh địa ngục Mậu Thân vẫn còn đây đọa tôi, như một ám ảnh vô hình bắt tôi và những người yêu thương Huế phải nhớ mãi thảm kịch này.

Bừng mắt dậy, trời đã sáng rõ. Hôm nay, mặt trời le lói chiếu những tia nắng yếu ớt cho đời, cho người.

Trên tầng cây, những giọt nước vẫn còn đọng đây. Mưa có thể ập đến bất cứ lúc nào. Tôi xuống tầng trệt ăn sáng. Phòng ăn sáng sủa, rộng đẹp. Thức ăn ế hẻ. Trình bày phong cách. Có hai dàn đồ ăn cho khách lựa chọn, tây và ta. Đặc biệt đồ Huế gồm đủ thứ bánh bèo, nậm, bánh ram kèm giò chả. Thêm cả bánh canh, bún bò và rất nhiều thứ khác nữa, nhớ không hết. Còn cả chục loại chè tráng miệng. Có thể nói, đây là phòng trình diễn (*showroom*) ẩm thực Đông Tây. Du khách có dịp đến Huế, xin đừng chân ở đây một lần cho biết. Quảng cáo không công cho Morin hotel, như một lời cảm ơn cho tất cả nhân viên phục vụ... và cho những nụ cười Huế có duyên!

Một ngày thanh thoi đang chờ trước mặt. Cũng vẫn sẵn áo mưa và dù đủ bộ. Trời Huế hay có những thay đổi bất ngờ. Mưa nắng thất thường. Ví như các cô gái đất thần kinh! “Đạ

có!” nhưng thật sự là “không”! Chỉ tội các chàng trai ngu ngơ tin theo, rồi chờ đợi mãi mòn!

Tôi thả bộ trên đường Lê Lợi, dọc sông Hương. Công viên sát sông xanh tươi, sạch sẽ. Trời lại lất phất mưa bay. Phía trái dưới chân cầu Trường Tiền, xưa là trường lớp đại học văn khoa, nay trở thành khách sạn Morin Huế. Đi xa chút nữa, tôi không nhận ra thư viện đại học. Kiến trúc đã đổi thay rất nhiều. Đại lộ Lê Lợi, đường chính bên hữu ngạn hầu như vẫn giữ nguyên nét giáng bề thế, thoáng mát. Hàng cây dọc đường thẳng tắp xanh rờn. Nhà mới nhiều hơn cũ, khiến du khách hụt hẫng cảm giác và tầm nhìn. Nét lạ, nét quen. Lòng ngổn ngang nỗi nhớ.

Đã trên 50 năm rồi còn gì. Năm 1963 tôi xa Huế sau khi đã sống ở đây gần 10 năm. Mười năm kể từ khi còn là một gã thiếu niên lớp đệ lục (*lớp 7*) Hàm Nghi. Rồi lên trung học đệ nhị cấp Quốc Học. Ghi danh năm thứ nhất đại học Luật Huế, năm đầu của tuổi thanh niên. Tôi may mắn được sống ở Huế trong thời gian thanh bình nhất của nền đệ nhất Cộng Hòa. Hạnh phúc đơn giản là những ngày đạp xe cùng bạn đến trường. Thứ bảy, chủ nhật đạp xe qua hai phố chính Trần Hưng Đạo, Phan Bội Châu vài vòng. Huế đã mưa dầm, mưa dai từ dạo đó. Mùa mưa có thể kéo dài hàng tháng. Đường xá luôn sũng nước. Sông Hương có lúc dâng cao gây ngập lụt nhiều nơi.. Nước sông tràn qua Đập Đá, khiến lưu thông tắc nghẽn. Đó là lúc học sinh được nghỉ học. Bạn bè rủ nhau lội nước thỏa thích. Tiếng cười, tiếng nói chuyện chớ mạch sống tuổi trẻ mùa xuân. Nhìn đời màu hồng, vô tư chi lạ!

Vượt qua dinh tỉnh trưởng cũ tiếp đến là trường Đồng Khánh (*tên mới Hai Bà Trưng*), rồi đến trường Quốc Học. Tôi tần ngần đứng nhìn cổng trường uy nghi, nét sơn đậm đẹp. Lấn vào khuôn viên cây cối thẳng tắp, xếp hàng hai bên lối vào mở rộng. Toàn bộ kiến trúc hai tầng kiểu Pháp bền chắc, bề thế. Kia tầng trệt bên trái, phía đầu dãy là lớp đệ tam (*lớp 10*), năm đầu tôi mới vào học. Xa tít đầu bên kia là lớp đệ nhất (*lớp 12*) B2/Toán với những bạn học thông minh, sau này thành danh trong nhiều lãnh vực. Còn nhiều, rất nhiều các bạn Quốc Học hiện giờ sống ở Việt Nam và rải rác các

nơi trên toàn thế giới. Xin gửi lời chào thân ái đến toàn thể các bạn.

Trời lúc này mưa bạo. Mưa liên hồi. Giọt nước tạt vào mặt vào lưng. Sao tránh được trời, chân cứ mạnh dạn bước đi. Gần cuối khuôn viên trường, sát khu nhà ngang, có một tượng đồng mới thế chỗ bức tượng cũ thời trước năm 1975. Có cả bảng tiểu sử hẳn hoi. Niềm hồi tiếc đau đó tràn về. Thương cho cuộc bể dâu, nay còn, mai mất. Thế mà con người lúc nào cũng muốn tranh giành bằng được lợi danh về mình! Vẫy chào tạm biệt trường xưa, tôi tiếp tục hướng về ga Huế. Lòng trống vắng lạ lùng. Bước thấp bước cao qua khu trường Luật cũ, giờ cũng đã thay tên. Kiến trúc đã đổi, tên trường ĐH Kinh Doanh hay Ngoại Thương gì đó, tôi không buồn nhớ. Chim đã vỡ tổ, ngậm ngùi mà bay, nó lại làm gì?

Rẽ trái vào đường Nguyễn Huệ thân quen mỗi ngày đi về thuở trước, nay toàn nét lạ. Nhiều quán cà phê thời thượng thế chỗ các biệt thự kín cổng cao tường. Mưa quá, tôi phải ghé vào một quán nghỉ chân. Quán sang, rộng đẹp. Trang hoàng mới. Lác đác vài cặp tình nhân trẻ rù rì nói chuyện. Không khí trầm lắng. Ly trà gừng nóng trình bày trang nhã làm ấm lòng người đi trong mưa.

Quá trưa, du khách lại tiếp tục hành trình đường phố. Vẫn men theo đường Nguyễn Huệ hướng về Bến Ngự. Phía trái Nguyễn Huệ, xưa là khu cư xá công chánh cũ, nơi tôi ở, nay thấy lạ lùng. Rẽ phải về Bến Ngự, tôi cũng không còn nhận ra nhà nào quen. Không gian vật đổi sao dời. Tôi đứng giữa cầu Bến Ngự ngơ ngác bên giòng nước hững hờ trôi. Mưa lại lác đác rơi, lúc thưa, lúc dày. Giòng xe vô tình, chạy ngược chạy xuôi. Lữ khách đứng ngây tượng đá, như kẻ mất hồn.

Đã xế chiều, tôi gọi taxi đi vòng lên chùa Từ Đàm trên đầu dốc Nam Giao, vái vọng trước khi về khách sạn nghỉ ngơi. Đi bộ nhiều, chân cũng mỏi nhừ. Tối nay trời vẫn mưa dai. Tôi quyết định ở lại khách sạn khám phá phòng ăn trên tầng 10 xem sao.

7:30 tối, sau khi chải chuốt dung nhan về chiều, tôi lững thững lên phòng ăn. Nơi đây trang trí kiểu tây với gam màu đen trắng thanh lịch. Vòm kính rộng mở ra bầu trời chung quanh. Phục vụ ân cần chăm chút từng chi tiết.

Thực đơn Tây Ta đồng bộ. Phòng rộng sao thực khách lác đác dăm ba người toàn khách ngoại. Không khí trầm lắng. Thực đơn Việt ba món kèm vang trắng. Thế là tạm đủ cho bữa tiểu yến mừng người lữ khách mới trở về. Sau 50 năm, gần trọn một đời còn gì? Tôi nâng ly: “Xin chào sông Hương và những người đẹp Huế một thời!”

Khung trời bên ngoài tối đen, điểm vài ánh đèn le lói. Thấy kệ! Ta cứ vui chơi với bạn rượu là đời lên hương rồi. Đào đâu ra bạn thật giữa trời mưa bay gió lạnh bây giờ? Thêm phần các cháu phục vụ tới lui trao đổi về cuộc sống đời thường. Không khí bớt vẻ tẻ nhạt.

Tối nay mệt quá. Hai chân là hai tảng đá, không thuộc về mình. Chúc mọi người ngon giấc. Tôi cũng đi ngủ sớm.

Sáng dậy thoải mái. Lại ngắm cầu Trường Tiền lất phất trong mưa. Sao nhìn hoài không chán. Sông Hương thân thiết quá. Thương! Nhớ những ngày hè nắng cháy, gió Lào hừng hực từ Trường Sơn thổi về. Tôi cùng hai ba đứa bạn hàng xóm rủ nhau ngụp lặn tối ngày trên giòng nước sông Hương, bên tả ngạn, gần chân cầu Bạch Hổ.

Khúc sông này nước chảy siết hơn vì là ngã ba sông Hương và sông An Cựu. Thế mà nhiều lần, nhờ sức trai trẻ, chúng tôi vượt sông dễ dàng. Nhờ giòng sông đã tắm mát cho tuổi trẻ khôn lớn nên người. Nhờ giòng sông đã gột rửa bớt những bụi bặm đời thường, để cho tâm hồn thanh niên thế hệ đó trở nên thuần lương hơn, nhiệt thành hơn.

Ôi thương quá những giòng sông Việt. Sông Hồng của tuổi thơ. Sông Hương thời mới lớn. Cửa Long lúc trưởng thành. Xin những giòng sông lịch sử cứ liên tục chảy mãi, như đã từng chảy từ quá khứ, qua hiện tại và vô cùng tận chảy về tương lai.

Đó là mạch sống của dân tộc Việt. Nhà văn Ngô thế Vinh với tác phẩm nghiên cứu về những giòng sông Việt đã giống chuông cảnh tỉnh những người có trách nhiệm cai quản đất nước này về tầm quan trọng của những giòng sông. Hy vọng họ chú ý tìm hiểu và lắng nghe.

Ai cũng biết, Huế có nhiều vẻ đẹp. Riêng trăng Huế đã để lại dấu ấn khó phai cho những người một lần được trải nghiệm. Đẹp lạ lùng là

những đêm khuya trăng sáng trải lụa vàng trên phố, trên sông, trên tháp cổ. Vàng trắng to lớn huyền ảo lửng lơ trên đầu, đồng hành với bạn trong suốt chuyến dạ hành. Ánh trăng mơ hồ soi thấu tâm hồn bạn, như muốn chia sẻ với bạn một điều gì riêng tư, chỉ có mình bạn và trăng biết mà thôi. Trăng và người lúc đó gần nhau, rất cần nhau. Đó là trăng Huế, chỉ một lần trao tặng vẻ đẹp cho những người yêu Huế, để suốt đời họ mang trong lòng những kỷ niệm vàng son.

Thang máy xuống tầng trệt ăn sáng. Nhân viên nhắc nhở hôm nay ở tầng 10. Không sao, tôi lại lên tầng 10. Điểm tâm nơi nào cũng giống nhau. Trên cao, khung cảnh thành phố hiện ngay quanh vòm kính rộng lớn. Khách đa phần là người nước ngoài.

Tầng trệt dành cho khách nhà, khách Việt. Sao lại có sự phân biệt đối xử thế này? Lại cà phê sữa nóng chào buổi sớm mai. Ngon. Cà phê Việt đẳng cấp số một thế giới nhưng sao vẫn chưa len lõi được vào thị phần thế giới?

Hôm nay tôi đi cũng đi thăm tháp cổ Ngọ Môn và đền đài chung quanh. Taxi chở du khách qua Trần Hưng Đạo, đường phố vẫn đông như thuở nào, có lẽ đông hơn. Tôi thả bộ từ phòng thông tin cũ, chỗ chân cầu Trường Tiền hướng về Phan Bội Châu. Bên trái bến xe vẫn còn. Quán cà phê Lạc Sơn sao đâu mất hút? Nhìn tới nhìn lui không nhận được người nào quen. Cảnh cũ còn đây, người xưa vắng bóng. Tôi đi hết phố nọ qua đường kia. Nhìn cái gì cũng lạ, cũng thích. Chợ Đông Ba đông vui như thuở nào. Đường phố ướt át, xin hẹn dịp khác sẽ vào thăm.

Khi quay lại cửa Thượng Tứ, trời đổ mưa lớn. Tôi vội vào một quán chuyên trị bánh khoai và các đặc sản Huế. Bánh xèo thơm ngon quá. Khuôn đổ vừa ăn, không quá lớn như cái mẹt của bánh xèo di tản miền Little Saigon. Nem lụi cũng đặc biệt không kém. Nem là thịt heo giã nhuyễn, ướp thơm gia vị, nướng than hoa, ăn kèm rau thơm và vài thứ linh tinh. Nước chấm đậm đà. Ngon! Quán có hai ba lầu, phần lớn là khách ngoại, đủ mọi quốc tịch. Tiếng Tây, Mỹ, Hàn rôm rả, rất vui. Chủ quán thân tình ra vào chuyện trò về đời thường tại đất cố đô. Ly bia voi đầy theo giòng hoài niệm vu vơ.

Trời cứ mưa mãi không thôi. Bến sông mờ mịt tầm nhìn. Thượng Tứ vẫn trơ mình giữa âm thầm mưa bay. Chủ quán nói đừng chờ, cứ thuê xích lô mà đi.

Xích lô chạy dọc bờ sông, rẽ phải vào nội thành qua cửa Nhà Đồ. Cả một khung trời uy nghi cổ kính hiện lên. Kia là kỳ đài đen xám đồ sộ cao ngất nhiều tầng, tượng trưng uy quyền Đại Việt một thời. Cửa Ngọ Môn sừng sững làm lá chắn vững chãi cho ngai vàng uy nghiêm bên trong đại nội, nơi quy tụ linh khí và quyền uy của vương triều Nguyễn. Thời vàng son đã thuộc về quá khứ. Nay chỉ còn thành quách rêu phong trơ mình giữa mưa chiều thánng chạp.

Gió từng cơn thổi tung bay những tà áo tím quanh đây. Gió lùa mặt nước hào thành tạo ra những thanh âm buồn lắng. Quốc Tử Giám sát bên... Trước là trường trung học đệ nhất cấp Hàm Nghi, nơi tôi theo học từ lớp đệ lục cho đến hết năm đệ tứ. Mưa đổ không ngừng. Xích lô chạy dọc theo tường thành đại nội, phía phải có nhiều quán cà phê nhà vườn rất đẹp. Tôi xuống xe, chạy vội vào quán. Nội thất trình bày ấn tượng và đẳng cấp. Vọng lâu bằng gỗ quý ánh màu đỏ hoàng gia. Bao quanh là một kiến trúc kiểu đình cổ với những hàng cột song hành. Giữa là hòn non bộ kiểu Việt nước phun róc rách, cộng thêm màn mưa bay tỏa xuống, mang về một niềm nhớ không tên. Du khách ở lỳ nhìn mưa bay bên ly trà gừng ấm áp. Chiều xuống nhanh. Lòng buồn hơn lá.

Tối nay du khách muốn khám phá đời sống về đêm của cư dân Huế, nhất là giới trẻ. Từ đường Đội Cung rẽ phải vào Lê Lợi, quán bar xếp hàng dọc phố. Nhạc nhẹ du dương. Đây là khu phố Tây, qui tụ nhiều khách ngoại đủ mọi quốc tịch.

Phía bên kia đường tiếng nhạc âm ỉ vang vọng một góc phố. Du khách tò mò bước sang. Đây là quán nhạc phục vụ ăn uống có kích cỡ rộng lớn. Khách rất đông, đa phần là giới trẻ trên dưới 30. Nhà hàng được sự bảo trợ của hãng Tiger nên giá bia rất rẻ. Có cả sân khấu để ca sĩ trình diễn. Tiếng gào của cô ca sĩ hòa trong theo điệu nhạc giạt gân cũng âm ỉ không kém. Đây đúng là điểm hẹn tinh cở tối nay của du khách. Tôm nướng, mực xào đồng hành với bia Tiger là nhất. Không khí vui nhộn cộng với hơi men, du khách tạm quên cảnh mưa gió

lạnh lùng cuối đông. Nhà gần một đoạn ngắn. Thôi thì ta cứ vui chơi vài giờ có chết ai đâu?

Sáng sớm taxi đưa du khách viếng thăm chùa Thiên Mụ. Nhưng sao xe không vượt cầu Trường Tiền mà cứ qua cầu Phú Xuân? Taxi chạy dọc bờ sông bên tả ngạn qua những công viên hướng về Kim Long. Đường sạch đẹp, thông thoáng. Ô, Kim Long sao lạ quá. Dãy nhà ven sông, nay không còn nữa. Cả một khung trời mây nước hiện ra. Sông và núi trùng điệp trước mặt. Chùa xưa cổ kính giữa khung cảnh hữu tình. Từ tháp cổ, tượng đá, gác chuông đều có nét thân quen. Nơi đây, thời gian hình như ngưng đọng. Năm mươi năm rồi mà cảnh vẫn như xưa.

Taxi đưa du khách về bến đò Đập Đá, giờ đã dời vào sâu trong thôn Vỹ Dạ. Bến vắng tiêu sơ, không một bóng người. Đang lúc phân vân, may mắn có con đò nhỏ ghé vào. Thế là du khách lại có dịp bông bênh sóng nước. Mặt sông mênh mông. Xa xa phía trước là cầu Trường Tiền. Bên phải là cồn Hén. Đằng sau là thôn Vỹ trong tâm “[nhìn nắng hàng cau, nắng mới lên](#)” đẹp như nỗi buồn trong thơ Hàn Mặc Tử.

Thuyền nan lướt nhẹ trên sóng. Nước reo mạn thuyền như gọi lời chào đến du khách phương xa. Quanh cảnh vật dật dờ theo làn sương khói lướt bay. Thuyền cập bến Đông Ba, khu chợ lúc nào cũng rộn ràng mua bán. Tôi băng qua cầu Gia Hội quen thuộc, xưa có rạp chiếu bóng, nay cũng không còn. Đường phố cũng thay họ đổi tên.

Mới quá trưa tôi về khu hữu ngạn đón xe buýt về Thuận An. Xe loại nhỏ, chở trên dưới 15 người. Xe qua Vỹ Dạ, hai bên nhà phố chạy dài. Không còn thấy những villa rợp bóng và cánh đồng lúa xanh rì thuở trước. Khoảng nửa giờ sau, xe vào bến đò. Tôi ngỡ ngàng nhìn quanh. Đây là tiểu thị trấn với đường tráng nhựa, hai bên là phố xá, quán hàng.

Tôi tìm đường ra biển. Đây rồi! Hàng phi lao đang ru mình trước gió. Trước cây bằng tâm người, nay cao hàng chục thước. Bãi biển nét lạ nhiều hơn quen. Máy con thuyền đánh cá nằm phơi trên cát. Mùa biển động dân chài được dịp nghỉ ngơi. Xa khơi nước dòn, sóng vỗ. Biển đục xám. Mây vẩn vũ bầu trời. Bãi

vắng, không bóng người. Ở Huế có ai ra biển mùa đông đâu. Chỉ có những kẻ khật khùng mới tìm về biển lạnh để mang vào lòng nỗi hoài niệm xa xăm. Bước chân xào xạc trên cát, gió lùa mái tóc muối tiêu, tôi vẫy tay giã từ biển cũ và những con thuyền. Chúc thuyền và biển bình an!

Tối nay, tôi ngồi quán bar trong phố tây gần khách sạn, nhìn mưa lất phất bay. Đồ ăn tầm thường. Nhờ không khí lai căng với nhạc điệu rộn ràng, nên tạm coi là một đêm vui.

Buổi sáng, theo lời chỉ dẫn của cư dân, tôi đạp xe buýt địa phương về thăm Lăng Cô, bãi biển nổi tiếng dưới chân đèo Hải Vân, cách Huế khoảng 70 cây số về phía nam. Trên quốc lộ 1, hai bên đường nước ngập trắng xóa. Xe vượt dốc qua Truồi, cảnh vật bắt đầu xanh tươi. Phía trước ẩn hiện núi đồi. Trời đổ mưa tầm tã, xe cứ vun vút lặn đường. Một lúc lâu, tài xế la to: “[Đã tới Lăng Cô](#)”.

Lăng Cô thế này ư? Lạ quá! Hai bên xa lộ là dãy nhà hai ba tầng xen kẽ những hàng quán lụp xụp. Đường ra biển xuyên qua đụn cát nhấp nhô nhiều nắm mộ. Đi thêm đoạn ngắn nữa là cả một khung trời biển núi nối liền. Mùa đông biển đục xám, trời cũng xám, cộng thêm tiếng sóng, tiếng reo của phi lao tạo thành một bức tranh buồn. Quá buồn! Mưa vẫn rơi từng hồi nặng nhẹ. Có một người làm lủi trên bãi cát trống hoang. Mai sáng tôi về Sài Gòn.

Mai sáng tôi về Sài Gòn. Lần này xa Huế, không biết bao giờ mới có dịp về thăm? Xin từ biệt Huế và những kỷ niệm một thời. Huế ơi!

Nguyễn Viết Đĩnh

BPT LTAHCC:

Các bạn dân Huế,

50 năm mới trở lại thăm Huế... Bài viết quá hay.

Ai là dân Huế, đọc để nhớ lại những kỷ niệm của thời xa xưa...

Những ai đang ở Huế thì nên tận hưởng những điều vui buồn của Huế...

Bài viết về Huế rất tình cảm và rất đầy đủ chi tiết.